

Defensa dels mèrits del doctorand a càrrec del doctor Joan Miralles

Antoni M. Badia i Margarit

Molt honorable senyora, honorables autoritats, companyes i companys de Claustre, senyores i senyors: un dia de gener de 1967, a l'aula primera de l'esquerra del claustre de Lletres de la Universitat de Barcelona, entrava un professor alt, elegant, amb pinta d'explorador britànic ¾ un James Stewart a qui només li faltava el salacot i els calçons curts¾ amb un somriure als llavis. L'aula era plena de gom en gom. En entrar tothom s'aixecà a l'acte en una mar d'aplaudiments i de calor entusiasta de solidaritat. Era el doctor Badia. Eren els temps del Sindicat Democràtic d'Estudiants, constituït feia pocs mesos en el convent dels caputxins de Sarrià. En aquella època Badia era president de la Casa de Montserrat, i el lloc era freqüentat per estudiants, que utilitzaven adesiara les màquines de multicopiar. Alguns d'aquests papers, de contingut polític, foren l'esca que serví a les autoritats franquistes per empresonar tres persones, una d'elles el nostre homenatjat. Explic això perquè per a mi va ser el començ d'una admiració que perdura encara avui i la demostració de fins a quin punt Badia estava compromès amb el seu poble. Permeteu-me que ara faci menció dels principals punts d'interès biogràfic i, sobretot, la seva aportació fonamental a la lingüística catalana i romànica.

Antoni M. Badia i Margarit nasqué a Barcelona el 1920, de família plenament identificada amb el moviment catalanista. Cursà l'ensenyament primari i secundari a la Mútua Escolar Blanquerna, amb Alexandre Galí de director de la institució. Aquí, a la revista escolar *Junior*, quan tot just era un al·lotell, ja publicà un primer article sobre l'origen de la llengua, tot copiat, això sí, com conta ell mateix, però era ja l'inici d'una vocació que no l'abandonaria mai. La lluna de mel republicana, però, s'esfondrà totalment amb la Guerra Civil, i Badia hagué de començar la carrera de Filosofia i Lletres, l'any 1939, en una Barcelona lúgubre, atemorida, i en una universitat on la deessa mediocritat, produïda per l'escapçament dels seus millors professors, n'era la moneda corrent. De qualque manera el jove Badia s'hagué de nodrir per la via autodidacta i, gràcies a la tasca clandestina dels professors dels Estudis Universitaris Catalans i a una tenacitat fèrria, pogué fer-se amb una bona formació filològica a pesar de les mancances del moment. Es llicencià en Filologia el 1943, en plena postguerra, amb les màximes qualificacions.

Començà aleshores el periple del doctorat. Com que Barcelona era un desert cultural universitari, hagué d'acudir a Madrid, al Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC), i aquí Dámaso Alonso l'aconsellà ampliar el seu estudi com a tesi doctoral sobre el resultat dels adverbis pronominals IBI, INDE en català, en castellà i en aragonès, tesi que defensà a Madrid el 1945. Són els anys que conegué diversos lingüistes estudiosos del castellà en aquesta ciutat, on fou col·laborador del CSIC (1946) i, a Barcelona, estigué en contacte amb l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), que en aquella època era simplement un símbol de resistència. Aquí arribà a ser vocal de la Junta de la Societat Catalana d'Estudis Històrics (1946) i, més envant, vicepresident (1954). Els seus mestres del moment, coneguts i aprofitats casolanament: Jordi Rubió, Carles Riba, Ferran Soldevila, Pere Bohigas, Ramon Aramon i Serra, Miquel Coll i Alentorn i algun altre. El 1955, passaria a ser membre del Consell de Redacció de la *Revista de Filología Española* i membre numerari de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona.

Mentrestant havia començat les seves tasques com a professor a la Universitat de Barcelona, primer com a ajudant de classes pràctiques, com a professor auxiliar temporal, com a adjunt i, finalment, com a catedràtic de gramàtica espanyola, a partir de 1948. El 1977, passaria a ser catedràtic de Gramàtica Històrica Catalana fins a la seva jubilació, el 1986. També, des de 1953, el trobam com a vicedirector d'Idiomes Moderns de la Universitat de Barcelona i a partir de 1969 com a director. Durant aquests primers anys les àrees de recerca en què s'interessà i va fer les primeres publicacions foren la fonètica experimental, la gramàtica històrica, la dialectologia i la toponímia.

Pel que fa a la fonètica experimental, Badia es pogué beneficiar d'una beca per anar a la Universitat de Coimbra a treballar al costat del fonetista Armando de Lacerca, experiència de la qual en sortí publicat un llibre l'any 1948: *Estudios de fonética y fonología catalanas*. D'altra banda, féu una estada de cinc mesos en el Laboratori Experimental de la Universitat de Zuric, el 1950, on treballà amb el quimògraf elèctric i obtingué una col·lecció de palatogrames que no serien publicats fins el 1986. Encara, l'any 1964, treballà a la Radiologie Centrale d'Estrasburg en diversos films radiològics.

Quant a la participació en congressos i sortides a l'estranger en aquests anys en general, és important esmentar el seu primer viatge a Brussel·les, el 1949, per a participar amb una comunicació sobre toponímia botànica en el Congrés de Toponímia i Antroponímia. L'any següent passà uns mesos a Zuric i viatjà a França i a Alemanya, on conegué diversos romanistes amb els quals establí una bona amistat.

Pel que fa a la gramàtica històrica, és mester esmentar el seu primer article científic pròpiament dit sobre l'aragonès de Juan Fernández de Heredia (segle XIV) i, sobretot, la seva *Gramática histórica catalana*, publicada a Gredos el 1951. No seria fins el 1981 que en sortiria la versió en català, però sense fer-hi correccions ni afegitons, la qual cosa sempre l'ha empès a fer-ne una nova edició revisada, que esperam amb candeletes. Però a part de la història interna, de l'estructura de la llengua, també s'ha mostrat un gran expert en la història externa de la llengua. D'aquí vénen els seus estudis sobre Andreu Febrer (1959), sobre Ramon Llull ³/₄ amb Francesc de B. Moll (1960)³/₄, o l'edició de textos, com és ara les *Regles de esquivar vocables o mots grossers y pagesívols* (1950-53), un text que volia servir de guiatge a finals del segle XV per a la bona dienda i escriptura del català, tema que ha estat reprès després de molts anys amb una nova i magnífica edició revisada a fons.

Quant a la dialectologia, començà la seva primera enquesta de camp l'estiu de 1944 per a estudiar, en el Pirineu aragonès, l'evolució dels adverbis pronominals IBI i INDE. Ací visità Sanui, entre d'altres localitats, el poble d'on era Castro i Calvo, degà de la Facultat de Lletres de Barcelona, i on tenia la casa pairal. Tal com comenta el mateix Badia: «Allà em vaig presentar un capvespre, brut i sense afaitar, i llavors vaig comprendre per què la Guàrdia Civil s'havia interessat diverses vegades per les meves perquisicions dialectològiques (era l'època que els "maquis" rondaven per les muntanyes)». D'aquesta experiència en sortiria un vocabulari aragonès modern (1948) i un article sobre morfologia (1947). Després tornaria a la vall de Bielsa per a passar-hi una enquesta llarga de la qual sortí un llibre publicat el 1950: *El habla del Valle de Bielsa*. Tanmateix, Badia té sobretot el mèrit, junt amb Joan Veny, d'haver estat l'iniciador o promotor de l'*Atlas lingüístic del domini català*, del qual han començat a sortir els tres primers volums.

D'aquells anys és just també fer esment del VIIè Congrés de Lingüística Romànica de Barcelona de 1953, presidit per Mn. Griera, i del qual Badia va ser el vicepresident i, de fet, qui en va dur el pòndol principal. Gràcies a aquest congrés Badia va consolidar les seves relacions amb els romanistes del moment i, d'altra banda, a més de l'aportació de les ponències i comunicacions, representà un gran impacte en la vida de la ciutat de Barcelona, perquè era la primera vegada des de la II República que s'hi parlava en públic en català i sobre el català des del punt de vista científic.

Pel que fa a la toponímia, a part de la seva contribució en el Congrés de Brussel·les, cal esmentar la revisió i correcció toponímiques per al Servei Cartogràfic de la Diputació de Barcelona i la ressenya de les obres de caire onomàstic publicades a Espanya per a la revista *Onoma* de Lovaina, el butlletí del CISO (Comitè Internacional de Ciències Onomàstiques). També començà la recollida de topònims per a un futur *Corpus de toponímia catalana*, però que s'estroncà davant el fet que Joan Coromines ja preparava també paral·lelament el seu *Onomasticon Cataloniae*, i es dedicà, així mateix, entre d'altres recerques, a investigar els topònims vius que ja apareixien en la documentació antiga catalana en llatí del segle X.

Una altra empresa d'aquells anys és la que es refereix a l'elaboració de l'*Enciclopedia Lingüística Hispánica*, els promotors de la qual foren Manuel Alvar i ell mateix. El propòsit era presentar la realitat lingüística hispànica des del punt de vista històric. El resultat en fou un primer volum, publicat el 1960, sobre *Antecedentes y onomástica*, a càrrec d'una vintena de col·laboradors, i un suplement de Dámaso Alonso sobre la fragmentació fonètica peninsular. L'any 1967, després de moltes dificultats, aparegué un segon volum sobre *Filología española (Elementos constitutivos y fuentes)*.

L'altre gran projecte, com ja he dit, ha estat l'*Atlas lingüístic del domini català*. Els primers promotors foren Badia i Germà Colon, els quals l'anunciaren a la revista *Orbis* de Lovaina el 1952. Després s'hi incorporarien Joan Veny, que n'ha estat el principal responsable, i Manuel Companys. Amb el temps, però, Colon i Companys deixarien el projecte. Veny i Badia feren el qüestionari i passaren la primera enquesta a Sant Pere de Ribes, prop de Sitges, el juliol de 1964. Ara, afortunadament, ja és una realitat la publicació dels tres primers volums de l'obra gràcies als esforços de Joan Veny, de Lídia Pons i d'un grup de col·laboradors.

En arribar els anys seixanta, Badia experimenta, com ell diu en unes notes autobiogràfiques, un cert esgotament causat, per una banda, pel fet que fins aleshores havia fet únicament lingüística historicista i tenia la sensació que calia trencar el setge i seguir per altres viaranyes de recerca i de vida. Recordem que són els anys que l'estructuralisme va penetrant en l'ambient universitari i, per tant, la lingüística sincrònica *avant la lettre*. D'altra banda, la situació política, a la Universitat i a fora, era preocupant. El franquisme seguia marcant la vida d'una manera indeleble per bé que el país experimentava ja grans canvis de tota classe. Són els anys del Badia més compromès amb els estudiants i amb la Universitat com a institució acadèmica. Una de les realitzacions, ja des de la nova perspectiva sincrònica, és la *Gramàtica catalana* publicada a Gredos en dos volums, el 1962, a petició de Dámaso Alonso.

Durant aquests anys fa alguns viatges a l'estranger assistint a congressos i duu a terme cicles de conferències, d'entre els quals voldria destacar els fets a Alemanya, a Heidelberg, l'estiu de 1956, a Munic els anys 1959 i 1960 i en altres ciutats alemanyes i europees. D'altra banda, va ser convidat per la Universitat de Georgetown als EUA per a impartir-hi un curs de doctorat (1961-62). Hi va fer classes de gramàtica històrica i d'història de la llengua espanyola i, a la fi, una matèria sincrònica: *Estructura del Español*. El contacte amb d'altres professors, les noves lectures sobre lingüística i l'assistència a la convenció anual de la Modern Language Association (MLA) a Xicago, el 1961, foren cent cavalls de força per al Badia que a partir d'ara es dedicaria amb cos i ànima a la lingüística sincrònica estructural i, també, a la sociolingüística.

Fou precisament a Washington on començà a treballar en temes de sociolingüística, amb alguns precedents: a Munic, on va fer una conferència sobre la situació del català i del basc, i a Lovaina, on col·laborà en una enquesta general sobre el llenguatge de la dona que havia organitzat el Centre International de Dialectologie Générale. Són d'aquesta època la comunicació sobre «tres problemes del català d'avui» a la Convenció esmentada suara, el 1961, i una comunicació sobre bilingüisme a Catalunya al IX Congrés de Lingüistes, el 1962, celebrat a Cambridge, Massachusetts.

A partir de 1962, any de la *Gramàtica catalana* de Gredos, podem dir que Badia fa un viratge important en les seves línies de recerca. Si fins aleshores s'havia limitat a la romanística tradicional, a partir d'ara i fins a la jubilació, el 1986, conreà els següents camps:

1. *Lingüística diacrònica. Història de la llengua*. Els temes tocats són la sintaxi en aragonès medieval, el gerundi de posterioritat, la caracterització lingüística dels manuscrits lul·lians del *Libre de contemplació*, el concepte de cultisme en gramàtica històrica, la substitució lingüística en les cròniques de Desclot i de Jaume I, els calcs lingüístics en els escrits del secretari reial de Ferran el Catòlic, notes sobre vocabulari rural i pirinenc, els dialectalismes de Ramon Llull, i un llarg etcètera.
2. *Lingüística sincrònica*. Pel que fa a fonètica i fonologia, hauria de destacar sobretot la seva ponència de conjunt sobre aquest tema presentada en el Col·loqui de Català celebrat a Estrasburg el 1968. En el camp de la morfosintaxi, la ponència en el col·loqui suara esmentat i d'altres com els aspectes formals del nom i la definició formal del verb en espanyol, la descripció del verb en espanyol i en català, etc.
3. *Sociolingüística. Situació de la llengua*. Un dels temes recurrents en la seva bibliografia és la situació de la llengua en el territori català des del segle XVIII a l'actualitat. Aquest tema fou tractat en congressos celebrats a Estrasburg (1968), a Nàpols (1974), a Augsburg (1977), a Palma (1980) o en conferències i/o taules redones a París (1976), a Madrid (1977), a Perpinyà (1977), a Ais de Provença (1983), etc. Presentà també algunes característiques de la sociolingüística catalana en congressos, seminaris i conferències celebrats a Toronto (1974), a Prada del Conflent (1973), a Lleida (1975), etc. Val la pena de fer esment especial de la gran enquesta sobre la llengua dels

barcelonins, que causà un gran impacte en la societat catalana del moment, als anys seixanta. L'enquesta tocava el tema del grau de lleialtat lingüística, de les actituds, del coneixement de la llengua escrita, dels registres, del concepte de bilingüisme, etc. Fou llançada a finals de 1964, però el primer volum no seria publicat fins el 1969. D'altres temes sociolingüístics serien el català com a llengua litúrgica, certes qüestions gramaticals vistes des de la perspectiva sociolingüística, les actituds dels parlants, la normalització aplicada al llenguatge administratiu, etc. La culminació d'aquests treballs ve representada per la seva tasca en la presidència del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el 1986. Comptat i debatut, podríem dir que les principals realitzacions sociolingüístiques impulsades per Badia són la creació del Grup Català de Sociolingüística, del qual fou també president (1974), amb la seva revista *Treballs de Sociolingüística Catalana*, la inclusió de la disciplina de la sociolingüística en els plans d'estudis de la Facultat de Filologia de Barcelona i la impulsió del vessant científic del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

4. *Divulgació de temes sobre la llengua catalana.* Ja hem parlat del compromís de Badia amb la societat catalanoparlant en general i això, convé dir-ho, no es limita solament al clos universitari. Personalment puc donar fe de com Badia ha accedit sempre que ha pogut a desplaçar-se on fos per a parlar de llengua catalana en tot el domini lingüístic, explicant-ne continguts i defensant-la en fòrums ben diferents. Aquesta tasca inclou articles d'alta divulgació procedents molts d'ells de conferències i discursos diversos. D'entre altres podríem destacar el discurs acadèmic sobre ciència i passió en la lingüística catalana moderna (1977), la lingüística com a factor d'integració en la cultura catalana d'avui (1984), el català i les altres llengües romàniques (1963), les notes gramaticals a la cançó del Comte Arnau (1986), la llengua catalana de Pompeu Fabra a Carles Riba (1963), el seu discurs acadèmic sobre Espriu, ordenador de mots (1980), la contribució a la biografia i a l'obra de Pompeu Fabra (1968), i, anys després, el 1982, amb motiu del cinquantenari de la publicació del Diccionari general, etc. Intervingué també en els Jocs Florals de Zuric, de Tübingen (1970), de Brussel·les (1971), de Barcelona (1979), de Manresa (1980) sobre temes de poesia catalana i llengua. Podríem afegir encara centenars de conferències fetes en tot el territori lingüístic i, finalment, diversos llibres que recullen aquesta activitat coneguts per la majoria dels nostres universitaris: *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), *La llengua catalana ahir i avui* (1973), *Ciència i passió dins la cultura catalana* (1977), *Llengua i societat* (1982), *Llengua i poder* (1986).
5. *Els estudis de llengua catalana.* L'interès per a recollir i comentar la bibliografia lingüística sobre el català ve ja de temps enrere. El 1953, comentà la bibliografia sobre els atles lingüístics i sobre la filologia catalana entre 1906 i 1953. D'altra banda, una conferència plenària en l'XI Congrés Internacional de Lingüística Romànica a Madrid, el 1965, seria el primer nucli d'un llibre que sortiria el 1976: *Vint-i-cinc anys d'estudis sobre la llengua i la literatura catalanes (1950-1975)*, que seria complementat amb un altre del pare Josep Massot sobre bibliografia literària catalana.

Tornem una mica enrere. Ja explicava a l'inici l'episodi dels problemes de Badia amb les autoritats franquistes del moment, el 1967. Al cap d'algunes setmanes després d'haver estat pres, Badia rebé per segona vegada una invitació per anar als EUA, aquesta vegada com a professor visitant a la Universitat de Wisconsin, a Madison. Era el curs 1967-68. Allà es dedicà, com la primera vegada, a fer conferències a diverses universitats, assistí una vegada més a la convenció de la Modern Language Association a Xicago, continuà els contactes amb nous col·legues, féu noves lectures i fins i tot dugué a terme un viatge per assistir a un Congrés a Bucarest i un altre a Estrasburg per al primer Col·loqui sobre el Català. A més, en aquesta ocasió pogué fer-se càrrec també d'un curs de català a la Universitat. De tornada fou nomenat membre adjunt de l'IEC (1968) i, a partir de 1977, membre numerari.

Vénen després una sèrie d'esdeveniments que demostren que Badia era, amb Coromines, no solament el romanista català viu més renomnat internacionalment sinó també un dels romanistes europeus de més prestigi. És així que, el 1956, començà essent *conseiller auprès du Bureau* de la Société de Linguistique Romane, el 1965, en el congrés de Madrid, en fou elegit vicepresident i, al cap de tres anys, president, en el Congrés de Bucarest. Aquí va ser el principal redactor dels nous estatuts que serien aprovats en el Congrés de Quebec el 1971. A partir d'aquest moment, Badia figura també com a president d'honor de l'entitat. El 1965, és nomenat membre corresponent a Catalunya de la Real Academia Española.

D'altra banda, Georges Straka, un dels més coneguts romanistes, volia organitzar un col·loqui sobre lingüística catalana a Estrasburg. A la fi, després de moltes dificultats, es va fer realitat, el mes d'abril de 1968. Badia hi va fer ni més ni menys que tres ponències: sobre fonètica i fonologia, sobre morfosintaxi i sobre la situació actual de la llengua catalana. La llavor d'una entitat internacional que s'ocupàs de la llengua i de la literatura catalanes germinà a la fi i, el 1973, a Cambridge va ser fundada l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (AILLC), que celebra, encara avui, cada tres anys, un congrés internacional sobre aquesta temàtica. Badia en va ser elegit el primer president (1973-1976). Més envant prengué part activa també en la constitució de The Anglo-Catalan Society, de la North American Catalan Society i de la Deutsch Katalanische Gesellschaft.

En tornar de Madison, Badia, el 1968, el règim ferri de Franco anava experimentant clivelles aprofitades per l'oposició antifranquista. Una de les principals realitzacions culturals que s'arribarien a fer realitat va ser el Congrés de Cultura Catalana, acabat el 1977, amb una vintena d'àmbits culturals, un dels quals, el lingüístic, era presidit per Badia. D'altra banda, la Universitat de la Sorbona convidà Badia per fer-se càrrec dels estudis de català a la Universitat. Aquest, que ja havia fet una sèrie de conferències a l'Institut Hispànic, el 1960, acceptà l'envit. Viatjaria per això a París una vegada al mes, i durant els cursos 1974-75 i 1975-76 hi fou professor visitant fent classes de català i un curs de doctorat sobre Ramon Llull.

Vingué després l'activitat politicoacadèmica de Badia, que l'ocuparia de tal manera que en patiria lògicament la seva activitat docent i de recerca. El novembre de 1976, Fabià Estapé dimití de rector. Després vendrien els rectorats en funcions de Manuel Jiménez de Parga i de Joan Obiols. El desembre de 1977, Badia fou elegit rector de la Universitat de Barcelona i, el 1981, fou reelegit. El 1983, es va promulgar la Llei de reforma universitària i, d'acord amb ella, Badia fou reelegit el 1984. Vingué després l'aprovació dels nous Estatuts, el febrer de 1985. Són en definitiva vuit anys llargs al capdavant del rectorat.

Referint-se a aquests darrers anys Badia ha escrit que «*On revient toujours aux premiers amours*», i és cert, perquè tornam a tenir en ell els seus interessos de recerca primigenis de lingüística històrica, molt concretament el tema de la formació de la llengua catalana. En efecte, Manuel Sanchis Guarnier havia intentat explicar, els anys cinquanta, la diferenciació entre català oriental i català occidental, basant-se en el substrat preromà. Tanmateix els estudis de l'arqueòleg Miquel Tarradell feren veure les febleses de la tesi de Sanchis. Badia, després d'un treball continuat durant anys, va compondre una teoria molt suggerent i atrevida i la donà a conèixer en el seu llibre publicat el 1981, *La formació de la llengua catalana*, i el debat segueix obert.

Després de la seva jubilació, el 1986, l'activitat de Badia ha seguit com sempre. Aquest mateix any va ser el president del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, dividit en set àmbits corresponents a temes diferents i sota l'empara dels corresponents centres universitaris de tot el domini lingüístic. Un dels misteris de la vida de Badia que un dia ens haurà d'explicar és com s'ho va fer, sense tenir el do de la ubiqüitat que sí tenia sant Vicenç Ferrer, per ser present a la inauguració del Congrés en els set àmbits. Després seria encara el president de la Secció Filològica de l'IEC entre 1989 i 1995. Ací promogué les tasques, molt complicades, de la redacció i publicació de la *Proposta d'estàndard oral de la llengua catalana*, de la qual n'han sortit la part de fonètica i morfologia, i esperam que prest en sortirà la part de sintaxi i de lèxic. D'altra banda, sota el seu mandat es dugueren a termes les tasques d'elaboració de la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'IEC. Podem esmentar encara les tasques entorn del *PatRom*, el gran projecte de diccionari europeu de cognoms des d'una perspectiva antroponimicohistòrica, començat a Trèveris, que afortunadament comença a ser realitat després de la publicació dels dos primers volums, i d'un volum de mostra de diccionari català de llinatges que un dia haurem de reprendre. El 1999, ja he dit que republicà, després de mig segle, molt ampliada, les *Regles d'esquivar vocables o mots grossers i pagesívols*, una guia d'ortoèpia de finals del segle XV basada en la bona dienda de les ciutats de València i de Barcelona. Una altra de les grans obres de Badia és la *Gramàtica de la llengua catalana: descriptiva, normativa, diatòpica i diastràtica*, que sens dubte és un bon anticip de la gramàtica oficial de la llengua catalana de l'IEC que d'aquí a pocs anys serà també, esperem-ho, una realitat.

Podria parlar ara, sumàriament, de les tasques de Badia en relació amb les Illes Balears, però sé que ell en farà menció en el seu discurs. Només recordaré de manera sumària la seva defensa de l'existència d'una universitat autònoma per a les Illes Balears i la formació d'una conferència de rectors de l'àmbit lingüístic català, un precedent de la xarxa Joan Lluís Vives, amb l'objectiu de declarar una vegada més la unitat de la llengua, l'homologació dels cossos de professors de batxillerat de llengua i literatura catalanes de les tres comunitats afectades i la intervenció en el tema dels textos litúrgics, el seu lligam d'amistat i professional en defensa de la llengua amb Francesc de B. Moll des que el visità, al seu domicili a Palma, un llunyà dia de l'any 1942, la seva vinculació al Congrés de Cultura Catalana de 1977, al Congrés de Lingüística Romànica de 1980, al II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el 1986, com a president de la comissió organitzadora, a les visites que la SF va fer a Mallorca en vida de Francesc de B. Moll i després de la mort del nostre gran filòleg, les tasques dutes a terme per a la formació d'un català adient per als textos litúrgics arran del Concili Vaticà II, junt amb Manuel Sanchis Guarner, a València, i Francesc de B. Moll a Mallorca, la seva presència any darrere any en els cursos de català de la Porciúncula, les seves nombroses conferències, cursos, seminaris, homenatges, presentacions de llibres, discursos commemoratius, lectures de tesis, en llocs ben diversos de la geografia insular, d'entre les quals permeteu-me fer un brevíssim esment de la presentació que férem en ocasió de l'ordenació ja llesta de l'Arxiu Municipal de Montuïri en una sala plena, on no hi cabia ni una agulla més, un dia d'estiu de 1982 amb una calor tropical atuïdora, i un llarg etcètera. Encara, d'un altre afer voldria donar fe perquè jo mateix hi era present, de quan, a l'inici de 1983, ens desplaçàrem al ministeri d'Educació a Madrid, junt amb Antoni Ferrando i Antoni M. Badia, per a demanar l'homologació de les diferents disciplines de llengua i literatura catalanes a Catalunya, País Valencià i les Illes Balears, homologació que aconseguírem que fos realitat dins l'àmbit universitari.

A manera de conclusió diré, pel que fa als honors, que la llista de mèrits de l'homenatjat és, senzillament, aclaparadora. Recordem, entre d'altres, el premi extraordinari de llicenciatura (1948) i de doctorat (1945), el premi Antonio de Nebrija de 1948 pel seu treball sobre el parlar de la Vall de Bielsa, el premi Pompeu Fabra, de 1967, de l'IEC, la Creu de Sant Jordi i el Premi Ciutat de Barcelona a la Investigació, el 1986, des de 1971 figura en el Comitè d'Honor dels Congressos de Lingüística i Filologia Romàniques, fou president d'honor en el II Col·loqui de Català d'Amsterdam, el 1970, de la North American Catalan Society (NACS) i de la Deutsch Katalanische Gesellschaft (DKG) des de la seva fundació, president de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (1973-76), doctor honoris causa de les universitats de Salzburg (1972), de Tolosa-Le Mirail (1978), de París-La Sorbona (1986), del Knox-College (1990), de la Rovira i Virgili de Tarragona (1994), d'Alacant (2002), de València (2003) i ara de les Illes Balears (2007). També ha estat objecte d'una miscel·lània d'estudis per part de l'AILLC i de diversos homenatges, etc. I aquests darrers anys aconseguí el XIX Premi d'Honor de la Fundació Jaume I, el 1995, el Premi de la Fundació Catalana per a la Recerca, el 1996, la Medalla d'Or al Mèrit Científic de l'Ajuntament de Barcelona, el 1999 i el XXXV Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, el 2003.

D'altra banda, i pel que fa a publicacions, la llista mostra i demostra fins a quin punt el doctor Antoni M. Badia i Margarit és un exemple fefaent de fidelitat a la llengua i al país, entenent per país no solament Catalunya estricta sinó també totes les terres en general de parla catalana. L'any 1995, la seva bibliografia assolí ja 745 títols entre llibres, articles, conferències, comunicacions i ponències a congressos, contribucions a miscel·lànies, articles de síntesi a enciclopèdies i obres de conjunt, cròniques d'actes, recensions de llibres, cròniques bibliogràfiques, notes i pròlegs. És per tot això que consideram absolutament justa i adequada la col·locació del doctorat honoris causa de la nostra universitat a la persona viva més coneguda nacionalment i internacionalment en matèria filològica catalana i a una persona que ha fet de la feina intel·lectual i de la solidaritat amb la causa catalana un exemple a seguir per part de les noves generacions. No vull acabar, doctor Badia, sense fer una breu menció a una persona que tota la vida ha estat al vostre costat i que malauradament no pot participar ara de la vostra $\frac{3}{4}$ i de la nostra $\frac{3}{4}$ joia. Em referesc a Maria Cardús, la vostra dona, que ens ha deixat fa alguns mesos. Seria injust oblidar-la perquè la seva contribució a la vostra vida, tal com heu dit vos mateix, ha estat absolutament transcendental com a companya de vida i de recerca. Moltes gràcies per la vostra labor, podeu estar segur, tal com diguérem en ocasió del doctorat del senyor Moll, que més enllà de la vostra vida tots valorarem sempre el vostre guiatge cultural i cívic. I res més, doctor Badia, molts anys i, sobretot, bons. Moltes gràcies.